

La realitat dels professionals de l'educació social. Dades específiques

FEBRER 2023

COL·LEGI D'EDUCADORES I EDUCADORS
SOCIALS DE CATALUNYA

SUMARI

Presentació	3
Dades específiques de la realitat dels professionals de l'educació social	4
1. Pel que fa a la Cartera de Serveis Socials.....	4
2. Intrusisme i precarietat laboral	5
Annexos	7
A.1. CEESC	7
A.2. SÍNDIC DE GREUGES	9
A.3. PARLAMENT DE CATALUNYA.....	21
A.4. MESA UNITÀRIA EN DEFENSA DEL SECTOR SOCIAL I D'ATENCIÓ A LES PERSONES DE CATALUNYA	24
A.5. SINDICATS	24
A.6. IDESCAT.....	34
A.7. EDUCABASE.....	36
Referències	37

Presentació

Hem recollit en aquest document informació que mostra la situació de feblesa de la professió d'educació social, entre altres factors pels següents motius:

- una Cartera de Serveis Socials que no s'actualitza des del 2010: tot i que s'han actualitzat costos i ràtios d'alguns serveis, no recull, per exemple, els nous serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies o els serveis de primera acollida i atenció integral, com els de protecció d'emergència adreçats a joves migrants sense referents familiars;
- un sistema molt desprotegit i amb un nivell de finançament lluny del que seria òptim, mentre que el que cal és que es correspongui amb el quart pilar de l'estat del benestar social;
- l'intrusisme professional, tant en el sector públic com en el privat;
- la precarietat laboral del sector amb un conveni col·lectiu d'acció social, el majoritari en el sector, que no s'actualitza des del 2018, és a dir, amb nivells prepandèmics;
- les condicions del lloc de feina adverses, com són la manca d'estabilitat laboral, funcions i responsabilitats que no es valoren; salaris que no s'actualitzen; jornades laborals que s'allarguen, etc.;
- la manca de seguiment dels riscos laborals i psicosocials per part de les empreses i administracions, i
- els desequilibris econòmics entre els professionals que treballen pel sector privat i pel públic. Hi ha un greuge comparatiu en relació amb la tasca, la responsabilitat i el sou dels professionals contractats per empreses privades que gestionen serveis públics, en comparació amb els funcionaris de l'administració pública.

Per explicar els punts anteriors, hem utilitzat fonts d'informació pròpies del CEESC i d'altres externes per demostrar que el que denunciem és la realitat dels professionals de l'educació social. El document es divideix en dues parts:

- 1) Resum de les dades específiques de la realitat dels professionals de l'educació social, dividides en dues seccions: la primera sobre la Cartera de Serveis Socials i la segona sobre l'intrusisme i la precarietat laboral.
- 2) Annexos: ampliació de les dades del primer apartat segons la font d'informació que hem utilitzat i les referències bibliogràfiques que hem utilitzat per elaborar el document.

Dades específiques de la realitat dels professionals de l'educació social

1. Pel que fa a la Cartera de Serveis Socials

- **L'externalització dels serveis** on treballem està creixent. La majoria de professionals, un **64,50%**, **estan contractats per entitats privades, mentre que el 35,50% ho està per ens públics**. Això comporta una **diferència de sous per a les mateixes categories** en els serveis gestionats per entitats privades i en els que depenen directament de l'administració. Cal seguir **vetllant pel compliment del Codi de Bones Pràctiques de contractació pública de serveis a les persones**, signat l'any 2015 amb tots els agents vinculats al sector, i **establir una periodicitat d'inspeccions** sovintejades als centres que **permeti supervisar-ne i controlar-ne el funcionament de manera adequada** (CEESC, 2020)ⁱ (Mesa, 2019)^{xii} (Síndic, 2019, p. 25)^{viii}.
- **Dificultats per aconseguir proveir els centres amb personal educador social** amb experiència en l'àmbit de la protecció a la infància i amb formació especialitzada. Aquesta **dificultat de trobar nous professionals pot ser entre d'altres factors deguda a les condicions laborals**, ja que en el curs 2020-2021 **es van incorporar al mercat laboral 787 nous professionals** (Síndic, 2018, p. 97)^{iv} EDUBASE (2023)^{xv}.
- **El grau d'inestabilitat salarial**, recollit en l'estadística econòmica dels centres i les entitats de serveis socials, realitzada per l'Idescat, és d'un **15,2% en serveis adreçats a la gent gran**; d'un **4,5%** en els serveis adreçats a les **persones amb diversitat funcional**; d'un **9,3%** en els servis adreçats a la **infància, adolescència i joventut**; d'un **3,2%** en serveis adreçats a la **salut mental**, i d'un **9,2% en altres**. Aquesta **elevada rotació del personal dificulta l'atenció de la ciutadania** (Síndic, 2018, p. 97)^{iv} (Parlament, 2019)^{xiii} (Parlament, 2017)^{xiv} (UGT, 2020)^{xi}.
- **Augment de la violència i l'agressivitat en els serveis**. Segons l'UGT, **3 de cada 4 persones han dit que les amenaces psicològiques són freqüents o molt freqüents**, i gairebé **2 de cada 4 també diuen que les amenaces físiques són freqüents o molt freqüents**. (Síndic, 2017, p. 29)^{vi} (Parlament, 2019)^{xiii} (UGT, 2020)^{xi}.
- **Millorar les condicions** en què desenvolupen la seva feina pel que fa a:
  - **Incompliment reiterat de les ràtios** establertes.
  - Canvis de torn.
  - Conducció de vehicles.
  - Cobertura de baixes.
  - **Condicions de seguretat**.

- **Organització del treball** (càrrega física i mental que implica el desenvolupament laboral).
- **Riscos psicosocials.**
- **Manca de coneixement de les funcions i responsabilitats** del seu lloc de treball (18,6%) i de la **fitxa descriptiva de funcions i responsabilitats** (51,9%). (CEESC, 2019)ⁱⁱ (Síndic, 2017, Recomanació)^{vii} (Parlament, 2019)^{xiii} (UGT, 2020)^{xi}.
- Cal **establir una periodicitat d'inspeccions** sovintejades als centres que permeti **supervisar-ne i controlar-ne el funcionament de manera adequada** (Síndic, 2019, p. 25)^{viii}.
- Demanem a la Generalitat de Catalunya que segueixi vetllant pel **compliment del Codi de Bones Pràctiques de contractació pública de serveis a les persones signat l'any 2015 amb tots els agents vinculats al sector** (Mesa, 2019)^{xii}.

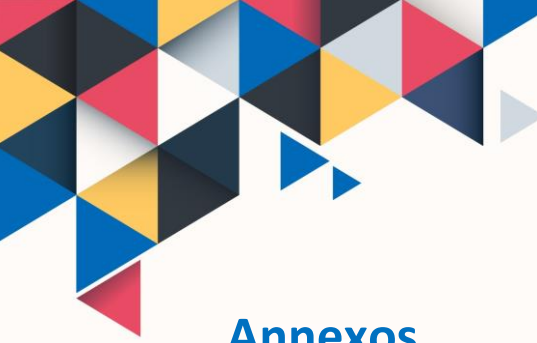
2. Intrusisme i precarietat laboral

- **Ofertes de feina que no compleixen amb els requisits d'accés a la professió.** L'any 2022 vam detectar **64 ofertes de l'administració pública, 19 d'empreses privades i 4 licitacions de serveis** que no complien amb els requisits que estableix la *Llei 7/2006, de 31 de maig de titulacions col·legiades i col·legis professionals*.
- **El conveni de referència per a la majoria de professionals és el d'Acció Social (42,64%).** Es tracta d'un conveni pendent d'actualitzar des de fa massa anys, un fet que no afavoreix gens la millora en les condicions dels treballadors i treballadores del sector. Apostem per avançar cap a l'**equiparació de condicions laborals de tots els professionals del sector, independentment de la forma de gestió, directa o externalitzada**. Estem parlant de serveis públics i, per tant, fem nostra la premissa **igual feina, igual salari**. (CEESC, 2020)ⁱ (Mesa, 2019)^{xii} (UGT, 2020)^{xi}.
- El **58% dels professionals** de l'àmbit de serveis socials adreçats a la infància, adolescència i joventut (actius i no) **han estat de baixa en algun moment**. El **segon motiu** més adduït de les baixes –només per sota de la malaltia comuna– és **l'estrès, la depressió o l'ansietat**. **A més de la meitat dels treballadors i treballadores no se'ls ha fet mai cap avaluació de riscos psicosocials** (CEESC, 2019)ⁱⁱ.
- **Treballem en un sistema saturat.** Vivim un increment de la pobresa i les desigualtats socials. La taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) a Catalunya és del **26,3%** i segueix creixent. Des dels Serveis Socials Bàsics de Catalunya s'han assumit tasques i encàrrecs que desborden els professionals i els impedeixen fer la feina amb la vocació transformadora que reivindiquen per aconseguir canvis reals i estructurals. Aquesta saturació, entre altres motius, fa que s'incrementi l'abandonament professional, una qüestió prou present dintre de l'àmbit del nostre

ofici segons les dades de l'Informe (CEESC, 2019). Els diferents motius manifestats per les persones enquestades respecte aquest fenomen són:

- **Les condicions de treball no permeten desenvolupar la tasca educativa** de manera òptima: **15%**
- Cerca d'un **major desenvolupament professional**: **13%**
- Per símptomes **d'estrès, depressió o ansietat**: **11%**
- **Insatisfacció laboral**: **10%**
- **Activitats poc ètiques, il·lícites** o que anaven en **contra dels meus principis**: **9%** (CEESC, 2019)ⁱⁱ.

Annexos

A.1. CEESC

1. RECURSOS DE REPOSICIÓ DEL CEESC

Al 2022, vam detectar 64 ofertes de feina de l'administració pública que no complien amb el requisit d'accés a la professió, que és estar en possessió de titulació universitària en Educació Social –diplomatura o grau– o de l'habilitació professional. També vam detectar 4 licitacions de serveis que no complien amb els requisits d'accés a la professió.

Així mateix, vam detectar 19 ofertes de feina privades que no complien amb el requisits d'accés a la professió.

2. INFORMES (ESTAT DE L'EDUCACIÓ SOCIAL I SISTEMA DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA)

DES DE L'EDUCACIÓ SOCIAL, DIEM PROU! (2021)ⁱⁱⁱ

Treballem en un sistema saturat. Vivim un increment de la pobresa i les desigualtats socials. La taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) a Catalunya és del 26,3% i segueix creixent. Des dels Serveis Socials Bàsics de Catalunya s'han assumit tasques i encàrrecs que desborden els professionals i els impedeixen fer la feina amb la vocació transformadora que reivindiquen per aconseguir canvis reals i estructural

- Les condicions de treball no permeten desenvolupar la tasca educativa de manera òptima: 15%
- Cerca d'un major desenvolupament professional: 13%
- Per símptomes d'estrès, depressió o ansietat: 11%
- Insatisfacció laboral: 10%
- Activitats poc ètiques, il·lícites o que anaven en contra dels meus principis: 9%

INFORME DE L'ESTAT DE L'EDUCACIÓ SOCIAL (2020)ⁱ

El **conveni de referència** per a la majoria de professionals és el d'**Acció Social (42,64%)**. Un conveni pendent d'actualitzar des de fa massa anys, un fet que no afavoreix gens la millora en les condicions dels treballadors del sector.

L'externalització dels serveis on treballem està creixent. La majoria de professionals, un 64,50%, estan contractats per entitats privades, mentre que el 35,50%, per ens públics. Això comporta una **diferència de sous** per les mateixes categories en els

serveis gestionats per entitats privades i en els que depenen directament de l'administració.

Un 58,4% de la professió treballa als Serveis Socials (bàsics i especialitzats), sota una Cartera que no es revisa des de l'any 2010. Tenint en compte que aquest és l'instrument que ha d'assegurar l'accés a les prestacions garantides de la població que les necessiti, és molt greu que no hagi canviat en més de 10 anys i més encara quan la realitat de la nostra societat ha canviat i ja no contempla les necessitats que s'han anat detectant des que es va publicar.

Un 33,96% de la professió treballa amb infància. A Catalunya, el 35,7% dels infants menors de 16 anys estan en risc de pobresa, una xifra alarmant que considerem el resultat d'unes polítiques públiques insuficients. L'any 2010, el Parlament de Catalunya va aprovar la *Llei 14/2010, dels Drets i les Oportunitats en la Infància i Adolescència*, que tenia com a objectiu visibilitzar l'infant i l'adolescent com a subjecte de drets i oportunitats.

Som una professió feminitzada. El 79,43% som dones, una dada que creix des del 2014, quan érem un 74,9%. Paradoxalment, només un 2,5% de les educadores socials ocupen càrrecs de direcció i gerència, enfront el 5,7 % dels educadors socials.

Es percep una **lleugera millora salarial** però que encara ens manté lluny d'altres professionals de l'estat del benestar. **La diferència de les percepcions salarials amb Sanitat i Ensenyament s'eixampla amb els anys.**

Els homes segueixen guanyant més que les dones. **La bretxa salarial és del 14,59%.** Ha baixat un 4,05 % respecte el 2017.

INFORME SOBRE LA SITUACIÓ PROFESSIONAL I LABORAL ALS DIFERENTS CENTRES I RECURSOS DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE CATALUNYA (2019)ⁱⁱ

La professional tipus d'aquests centres, serveis i recursos és una dona de 26 a 35 anys que té entre 1 i 3 anys d'experiència laboral en el sistema de protecció. Professionals molt joves, amb poc rodatge laboral. Podem deduir que una de les primeres feines en l'acció o en l'àmbit social en general és en el sector de la protecció a la infància.

En la majoria dels contractes no hi ha o no hi ha hagut una tipologia estandarditzada. Estem davant d'un mercat laboral inestable i, en conseqüència, davant d'una situació de pèrdua constant de referents professionals per a infants i adolescents.

En tota la tipologia de centres, serveis i recursos on treballen aquestes persones hi ha entre 1 i 5 persones ateses o usuàries més de les assignades al centre.

La majoria de places per a infants i adolescents que destina el sistema de protecció són per a centres de primera acollida i centres d'acollida. Cal remarcar que els centres d'acollida, normalment per a infants i adolescents no acompanyats, no es troben regulats per la Cartera de Serveis Socials.

El 58% dels professionals de l'àmbit de protecció a la infància van estar de baixa en algun moment durant el 2019. El **segon motiu més adduït de les baixes** –només per sota de la malaltia comuna– **van ser l'estrès, la depressió o l'ansietat**. Més de la meitat dels treballadors i treballadores responen que no se'ls ha fet mai cap avaluació de riscos psicosocials.

Les cinc primeres raons que fan que ja no treballin en l'àmbit no fan referència a qüestions econòmiques sinó a temes relacionats amb les condicions qualitatives del lloc de treball, tant siguin sobre el desenvolupament, l'ètica o la salut al lloc de feina.

A.2. SÍNDIC DE GREUGES

1. INFORMES DEL SÍNDIC DE GREUGES

INFORME SOBRE ELS DRETS DE L'INFANT. DESEMBRE 2022^{ix}

Pàgina 118

Pel que fa a l'escolta del personal educador del centre, les situacions de canvi de recurs continu de l'infant o adolescent tutelat, o els canvis continus de referents al centre com a conseqüència de la rotació de personal, desvirtua d'alguna manera o afecta el dret dels infants o adolescents a ser escoltats de manera adequada.

EL DRET A LA SALUT MENTAL INFANTIL I JUVENIL: GARANTIES EN L'ACCÉS I L'ATENCIÓ ALS CENTRES RESIDENCIALS RESUM EXECUTIU V. RECOMANACIONS (2019)^x

Pàgina 16

D'altra banda, els infants i adolescents que han estat desemparats, d'entrada, només pel fet d'haver hagut de ser separats del nucli familiar i per haver viscut la situació que n'ha comportat el desemparament, requereixen un acompanyament especial que els permeti recuperar-se físicament i psicològica de les adversitats patides, per preservar la seva salut mental en el present i en el futur. Cal que el sistema de protecció garanteixi que aquest infant o adolescent pot disposar d'un professional de referència que li permeti recuperar el vincle danyat, tot evitant la rotació de professionals i formant-los adequadament amb aquesta finalitat, i també tenint en compte les dificultats expressades pel col·lectiu d'educadors socials d'aquest àmbit

Pàgina 25

- 1) *Garantir els drets dels infants en la proposta d'ingrés en centre residencial terapèutic. L'interès superior de l'infant*

Amb relació a la garantia del respecte dels drets en l'internament en un centre residencial terapèutic d'un infant o adolescent:

Supervisió i control

- Les mancances detectades en les visites als centres existents exigeixen que es reguli de manera clara i detallada el règim de funcionament dels centres i els drets dels infants i adolescents ingressats, i que la inspecció i supervisió dels centres es faci de manera periòdica, incloent-hi entrevistes amb els adolescents ingressats i els professionals, i revisions acurades dels registres de medicació i contenció aplicades.
- Cal estendre l'àmbit d'aplicació de la Directriu 3/2017, de 8 de maig, de la DGAIA, sobre seguiment de centres i els indicadors sobre infraestructura i materials, equip educatiu, infants i adolescents i documentació, a tots els centres residencials en què hi hagi infants i adolescents ingressats.
- Cal regular els drets i deures dels infants i adolescents ingressats als centres residencials actualment existents que fan funcions terapèutiques i educatives, les ràtios de professionals, els requisits d'ingrés i l'atenció especialitzada a infants i adolescents, i també les garanties en l'establiment de mesures de contenció, de tractament i educatives previstes, sense que es puguin preveure sancions que impliquin restriccions al dret de comunicació i relació amb companys i familiars ni al dret a l'educació ni a la dignitat, d'acord amb l'interès superior de l'adolescent i la finalitat educativa que han de perseguir les mesures.
- Cal comprovar i supervisar el projecte educatiu específic i la programació pedagògica individual com a pressupòsit de les mesures de seguretat i el règim disciplinari.
- La supervisió i el control ha d'incloure l'escolta dels professionals i, sobretot, dels infants i adolescents ingressats als centres (entrevistes amb els nois i noies ingressats, revisió dels plans terapèutics i de medicació, el règim disciplinari i la imposició de sancions, protocols de contencions, ràtios de professionals, etc.).
- Cal establir una periodicitat d'inspeccions sovintejades als centres que permeti supervisar-ne i controlar-ne el funcionament de manera adequada.
- Cal que el personal mèdic del sistema públic de salut revisi les medicacions subministrades i l'ús per al qual estan prescrites, tot evitant l'administració d'antipsicòtics sense patologia psicòtica contrastada. Cal una revisió periòdica del registre de contencions que n'inclogui el motiu, la medicació subministrada amb informe mèdic i la prescripció farmacològica.
- Cal dur a terme supervisió i inspeccions periòdiques també de centres sociosanitaris amb presència d'adults, especialment de l'atenció diferenciada dels infants i adolescents que puguin estar-hi ingressats.

- Cal revisar la formació dels professionals en la pràctica de contencions i supervisió dels equips professionals, i també l'aplicació de les recomanacions de les avaluacions de la prevenció de riscos laborals i psicosocials.
- D'acord amb l'interès superior de l'infant i la funció del personal educador com a garant dels drets dels infants residents en centres sota la tutela de l'Administració, aquest personal hauria d'estar protegit en aquesta acció de denúncia, independentment del resultat final de les actuacions d'investigació que se'n desprenguin (garantir la indemnitat laboral del personal educador que, exercint la seva funció de garant dels drets dels infants residents en centres, presenti denúncia sobre possibles vulneracions de drets o irregularitats detectades).

Pàgina 29

7) Acompanyament als infants i adolescents tutelats i el dret a la recuperació emocional i psicològica

- Revisar l'acompanyament terapèutic que es garanteix als infants i adolescents tutelats, atenent a la situació viscuda, per garantir el seu dret a la recuperació emocional i psicològica, amb la formació addicional necessària del personal educador i amb el reforç considerat adequat pels professionals especialitzats en salut mental infantojuvenil i també del personal educador dels centres residencials.
- Revisar el nombre i el perfil de professionals que són necessaris en cadascun dels centres, d'acord amb les necessitats detectades i expressades pels mateixos professionals i les avaluacions de riscos psicosocials; fixar el nombre, la categoria i les retribucions professionals, i revisar, si escau, les ràtios que fixa la Cartera de serveis socials.
- Millorar la formació i la supervisió dels professionals i millorar-ne les ràtios, de manera que es possibiliti una intensitat terapèutica més alta si es requereix durant l'ingrés
- Estudiar les condicions laborals dels professionals que treballen en l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència per evitar l'actual rotació i les mancances que assenyalen les enquestes d'avaluació de riscos psicosocials fetes en alguns centres.
- Proveir els professionals de la formació i la supervisió necessàries per acomplir la seva tasca, amb la cobertura que es requereixi en cada moment per altres professionals de les funcions desenvolupades en el seu lloc de treball al centre. I Garantir la participació dels col·lectius professionals en el funcionament i l'organització dels centres i dotar els equips dels espais tècnics per a la reflexió i la gestió.

11) Inspeccions periòdiques en centres residencials en què hi ha infants i adolescents

- Estendre i intensificar les inspeccions que es fan a centres especialitzats, tant dependents de la DGAIA i de Protecció Social com privats autoritzats pel Departament de Salut, sempre que hi hagi infants i adolescents.
- Igualment, cal que aquestes inspeccions recullin l'escolta dels infants i adolescents i els professionals que hi treballen, i que es valorin els indicadors respecte de la qualitat assistencial, el tracte, la convivència, l'avaluació de riscos psicosocials dels professionals, l'administració de fàrmacs, el règim sancionador i les pràctiques de contenció físiques i farmacològiques, a banda de les condicions materials i estructurals.

LA SITUACIÓ DELS INFANTS MIGRANTS SENSE REFERENTS FAMILIARS A CATALUNYA. SETEMBRE 2018^{IV}

5.6.2. La necessitat de respectar els estàndards de qualitat dels centres

Pel que fa als recursos humans, per exemple, el Síndic ha detectat dificultats per aconseguir proveir els centres amb personal educador amb experiència en l'àmbit de la protecció a la infància i amb formació especialitzada, i dèficits de supervisió i professionals de suport.

5.6.2. La necessitat de respectar els estàndards de qualitat dels centres

- Hi ha una elevada rotació de personal educador, la qual cosa dificulta l'atenció dels infants.

Recomanacions

- Promoure que el Departament de Salut i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies millorin la coordinació dels centres de primera acollida, centres d'acolliment i CRAE amb els serveis de salut de la zona i garanteixin l'atenció dels infants estrangers no acompanyats amb problemes de salut mental i d'addiccions.
- Promoure que la DGAIA fomenti la formació dels professionals educadors dels centres d'acolliment i dels CRAE en l'atenció socioeducativa dels infants amb problemes de salut mental i d'addiccions.

- Promoure que la DGAIA prolongui l'atenció residencial i assistencial dels joves estrangers no acompanyats que hagin assolit la majoria d'edat (o que tinguin un decret de la Fiscalia de majoria d'edat), i evitar, si escau, el desinternament del sistema de protecció a la infància quan tinguin problemes de salut mental o d'addiccions i estiguin en procés de tractament mèdic.

Pàgina 155

Reforç dels programes de salut mental per a infants migrants no acompanyats i disseny d'una estratègia global

- Promoure (DGAIA) la formació dels professionals educadors dels centres d'acolliment i dels CRAE en l'atenció socioeducativa dels infants amb problemes de salut mental i d'addiccions

EL SÍNDIC RECOMANA A LA DGAIA QUE REVISI LA SITUACIÓ LABORAL I ELS RISCOS PSICOSOCIALS DELS EDUCADORS EN CENTRES (2017)^{vii}

En aquest sentit, un dels aspectes clau de les denúncies del col·lectiu rau en les condicions amb què desenvolupen la seva feina, que fan referència a l'incompliment reiterat de les ràtios establertes. Més enllà del compliment

formal de les condicions, i al marge de la necessitat de revisar-les, en moltes ocasions addueixen que la informació que proporciona l'Administració omet determinades situacions, com els canvis de torn, la conducció de vehicles, la cobertura de baixes, etc.

També critiquen que no es garanteix la supervisió i la formació adequades dels professionals que atenen situacions molt complexes, com ara les mostres de violència i agressivitat als centres derivades de l'experiència emocional d'alguns dels infants i adolescents residents. A més, manca suport suficient per gestionar problemàtiques de salut mental, addiccions i altres trastorns de conducta.

És per aquesta raó que el Síndic també recomana que es proveeixi els professionals de la formació i la supervisió necessàries, i es desenvolupi i s'implanti el model de suport assistencial i d'atenció en salut mental als infants i adolescents atesos en el sistema de protecció.

Segons el Síndic, també cal que es garanteixi la participació dels professionals en el funcionament i l'organització dels centres i es defineixin més clarament les tasques directives i organitzatives.

L'educador social tutor és la figura socioeducativa de referència per als infants i té l'objectiu de satisfer les seves necessitats particulars. L'atenció individualitzada implica l'elaboració, el seguiment i l'avaluació d'un projecte educatiu individual per a cada infant o adolescent.

Els educadors socials, com a referents, confidents, testimonis i actors de elevada rotació de personal educador, la qual cosa dificulta l'atenció dels infants la veu de

l'infant, que no sempre disposa de les eines ni dels recursos per fer arribar les seves queixes i suggeriments al tutor, al director del centre, a la DGAIA o al mateix Síndic. El Síndic, a banda de reiterar que cal garantir que s'escolti la veu de l'infant, posa de manifest que aquests educadors també exerceixen funcions per defensar els seus drets, ja que sovint denuncien situacions de possible mala praxi i, fins i tot, de maltractament, inclòs l'institucional. Aquesta funció l'han de poder fer amb la garantia d'indemnitat respecte del seu lloc de treball.

En aquesta línia, el Parlament de Catalunya ha aprovat la Resolució 618/XI, sobre les condicions laborals dels professionals que treballen en els centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i sobre la resposta a l'increment de la conflictivitat en aquest àmbit, en la qual s'insta el Govern a aplicar diverses mesures que redundin en la millora de les condicions laborals d'aquest col·lectiu.

INFORME SOBRE ELS DRETS DE L'INFANT. NOVEMBRE 2017^{vi}

Pàgina 29

5. CONDICIONS LABORALS DELS EDUCADORS SOCIALS DELS CENTRES COM A GARANTIA DE LA RECUPERACIÓ DELS INFANTS

En aquest sentit, els problemes que planteja el col·lectiu dels educadors socials a la institució són especialment rellevants perquè afecten directament l'efectivitat i la garantia dels drets dels infants i adolescents que es troben en situació de desemparament, i fan la funció de canal de difusió de demandes expressades pels infants i adolescents que atenen a través de l'escolta que en fan.

Tant el Col·legi d'Educadors i Educadores Socials com també treballadors de l'àmbit de l'educació social afiliats a sindicats denuncien, entre d'altres, algunes situacions que es produeixen als centres residencials dependents de la DGAIA:

- La cobertura insuficient de les ràtios establertes en la Cartera de serveis socials (baixes no cobertes, perfil professional no ajustat a les funcions, intrusisme professional, sobreocupació dels centres sense cobertura addicional, etc.), que se suma a la manca d'adequació i actualització de la Cartera a les necessitats reals.
- Manca de supervisió i formació adequades per al correcte desenvolupament del lloc de treball. -Augment de violència i agressivitat als centres.
- Manca de suport especialitzat per atendre problemàtiques de salut mental, drogoaddicció i trastorns de conducta que es presenten habitualment. En data 9 de febrer el Ple del Parlament va aprovar la moció subsegüent a la interpel·lació al Govern sobre la dignificació de l'atenció a la infància, 302-00109/11, mitjançant la qual es demana al Govern, entre d'altres, abordar de manera integral, abans que s'acabi l'any 2017, la situació en què es troben els professionals que treballen als centres. D'altra banda, també es va aprovar la Moció sobre infància en risc (302-

00107/11), en què s'insta el Govern a encarregar al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies que constitueixi en el termini de dos mesos un grup de treball de caràcter mixt que tingui per objectiu repensar el model d'atenció als infants i adolescents en situació de risc, principalment pel que fa al sistema de protecció, i posar en comú el model de prevenció.

En data 3 de maig el Parlament va aprovar també la Resolució 618/XI, sobre les condicions laborals dels professionals que treballen als centres dependents de la DGAIA i sobre la resposta a l'increment de la conflictivitat en aquest àmbit, en què s'insta al Govern a desenvolupar mesures que assegurin la cobertura i reforç del personal als centres, millorar les condicions laborals dels professionals i garantir el compliment de deures de convivència en els centres, entre d'altres.

El Departament també ha indicat que a finals de 2016 es va constituir un grup de treball per analitzar la realitat de les agressions a educadors per elaborar un protocol per prevenir, detectar i actuar davant aquesta problemàtica.

Dins del Pla integral d'atenció a les persones amb trastorn mental i addiccions, Estratègia 2017-2019, es preveu millorar i augmentar els recursos destinats a atendre els joves del sistema de protecció tant en l'àmbit ambulatori com en el residencial.

Com ja s'ha assenyalat anteriorment, l'acolliment residencial, com a mesura temporal substitutòria de les funcions pròpies de la família, ha d'assumir l'educació integral de l'infant i l'adolescent, amb una especial atenció a les seves necessitats afectives i de relació.

El temps dels infants i adolescents en acolliment residencial ha de ser una experiència confortable, de bon tracte, de reparació de la confiança en els adults, però fonamentalment de potenciació del seu desenvolupament infantil o adolescent que intervingui sobre qualsevol problema o obstacle que ho limiti.

Perquè un centre pugui complir les seves funcions cal que disposi de:

- Qualitat tècnica: recursos professionals i materials suficients i adequats, instruments de planificació, intervenció, supervisió i avaluació adaptats, vàlids i fiables.
- Calidesa personal: l'atenció als infants i adolescents ha de ser un reflex de les característiques generals d'una vida familiar comuna i han de reproduir en la seva organització l'estil d'una llar familiar en les seves relacions i actuacions.

Necessàriament, ha d'incorporar el respecte i el tracte humà acompanyats de la responsabilitat professional i la responsabilitat adulta, entesa com una atenció a l'infant i adolescent que sigui reflex d'una vida familiar en comú, tant en l'organització del centre com en l'acompanyament afectiu i l'empatia vers la seva situació personal. Gran part d'aquest encàrrec està encomanat a l'educador o educadora responsable de gestionar la vida dels infants i adolescents als centres.

El Programa marc per als centres residencials de la DGAIA, que abasta tots els serveis socials especialitzats en infància i adolescència de caràcter residencial inclosos en la Cartera de serveis socials, recull que l'educador social tutor és la figura socioeducativa responsable de fer possible el principi d'atenció individualitzada i ha de ser, durant el temps d'estada, el professional referent encarregat de coordinar la resposta a les seves necessitats particulars.

Aquesta implicació ha d'anar més enllà de la participació a les tasques domèstiques i traspasar als àmbits de gestió en què els infants i adolescents puguin aprendre i exercir la capacitat de decisió i de responsabilitat pròpia dels subjectes de dret.

El mestratge, o educació per imitació, és l'eina principal en la transmissió de valors. Atès que l'acció educativa als centres es produeix en espais de convivència derivats de la impossibilitat relacional dels infants i adolescents amb les seves famílies, cal que tots els educadors siguin molt conscients d'aquesta realitat perquè en tot moment la seva actuació davant d'ells sigui ètica i responsable i els pugui ajudar a aconseguir els objectius proposats. S'entén per educació compensadora el procés educatiu que ha d'ajudar l'infant o adolescent a superar les seves mancances, dificultats i trastorns en condicions d'igualtat d'oportunitats.

L'acció socioeducativa ha d'estar adaptada a les característiques, les necessitats, els interessos i les motivacions de cada un dels infants i adolescents acollits, de manera que respongui a les seves particularitats personals amb una atenció individual independent de l'acció educativa grupal.

Els educadors, mitjançant la figura del tutor educatiu, han d'atendre individualment cada infant i adaptar les diferents actuacions a les seves característiques. Aquesta atenció individual comporta la figura d'un tutor educatiu i un cotutor, i l'elaboració, el seguiment i l'avaluació d'un projecte educatiu individual per a cada infant o adolescent.

Per acord de 14 d'octubre de 2005 el Comitè d'experts en formació de recursos humans en l'àmbit dels serveis socials del Departament de Benestar Social i Família aprova el perfil professional de l'educador/a social dels serveis de centres residencials d'acció educativa i de centres d'acolliment per a infants i adolescents, que encara es considera vigent. En aquest document també es recull el doble encàrrec de l'educador social: l'exercici de la guarda i l'educació.

Aquest doble encàrrec legal i educatiu que té l'educador social de centre residencial d'acció educativa i centres d'acolliment fa necessari emfatitzar el compliment dels principis deontològics definits en el Codi deontològic de la professió, principalment els referits a la professionalització, a la informació responsable i la confidencialitat, al respecte als subjectes de l'acció socioeducativa, al de la coherència institucional i al de complementarietat de funcions i coordinació.

Dins d'aquesta multiplicitat de tasques encarregades a l'educador, també cal remarcar la seva funció en la garantia dels drets dels infants i adolescents, que sovint pot

generar una situació de conflicte amb l'Administració i la direcció del centre que té delegada la tutela de l'infant o adolescent quan ha de denunciar situacions de possible mala praxi (o fins i tot maltractaments), la qual cosa li pot ocasionar represàlies laborals i fins i tot l'acomiadament.

D'altra banda, l'estàndard 8 dels Estàndards de qualitat en l'acolliment residencial, de seguretat i protecció recull la funció d'advocacia social i especifica que els professionals que treballen amb la infància han de desenvolupar un compromís personal per a la defensa dels drets dels infants i joves que atenen, i que l'equip professional de la llar assumeix implicació personal en la defensa dels drets i els interessos dels joves davant de qualsevol situació injusta.

I també l'article 100 de la Llei 14/2010 preveu que els ciutadans que tenen coneixement de la situació de risc o desemparament en què es troba un infant o adolescent tenen el deure de comunicar-ho als serveis socials bàsics, especialitzats o del departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, al més aviat possible, perquè en tinguin coneixement i que l'Administració ha de garantir la confidencialitat de la identitat de la persona que porta a terme aquesta comunicació.

En el mateix sentit, d'acord amb l'interès superior de l'infant i la funció de l'educador com a garant dels drets dels infants residents en centres sota la tutela de l'Administració, aquest hauria d'estar protegit en aquesta acció de denúncia, independentment del resultat final de les actuacions d'investigació que se'n desprenguin.

Es recomana que es vetlli per la situació jurídica de l'educador perquè pugui dur a terme la seva tasca de protegir l'interès superior dels infants amb qui treballa i el foment de l'escolta de l'educador per part de la DGAIA en la tasca de supervisió dels centres de protecció, com a garantia d'indemnitat per a l'educador denunciant.

Recomanacions:

- Revisar el nombre i el perfil de professionals que són necessaris en cadascun dels centres d'acord amb les necessitats detectades i expressades pels mateixos professionals i les avaluacions de riscos psicosocials, fixar el nombre de professionals, la seva categoria i les retribucions laborals i revisar, si escau, les ràtios que fixa la Cartera de serveis socials.
- Desenvolupar una avaluació dels riscos psicosocials de les plantilles de tots els centres del sistema de protecció de Catalunya, propis i concertats, per poder identificar i determinar la situació de risc en què es troben els professionals, i estudiar i implementar les propostes i recomanacions efectuades.
- Proveir els professionals de la formació i supervisió necessàries per desenvolupar la seva tasca, amb la cobertura que es requereixi en cada

moment per altres professionals de les funcions desenvolupades en el seu lloc de treball al centre.

- Garantir la participació dels professionals en el funcionament i l'organització dels centres i dotar els equips dels espais tècnics per a la reflexió i la gestió
- Definir més clarament les tasques directives i organitzatives i facultar adequadament els professionals per aconseguir-les, amb l'aprovació de reglaments de règim intern i l'elaboració de projectes educatius per a cadascun dels centres en els marcs de participació de què es dotin els centres.
- Desenvolupar i implantar el model de suport assistencial i d'atenció en salut mental als infants i adolescents atesos en el sistema de protecció, i la garantia que hi hagi suport especialitzat en salut mental en tots els serveis residencials de protecció a la infància i l'adolescència, tal com recull el Pla integral d'atenció a les persones amb trastorns mentals i addiccions 2017-2019, tot reforçant les funcions dels professionals del sistema de protecció en casos d'abordatge complex.
- Garantir la indemnitat laboral dels educadors que, exercint la seva funció de garants de drets dels infants residents en centres, plantegen denúncia sobre possibles vulneracions de drets o irregularitats detectades.

INFORME SOBRE L'ABÚS SEXUAL INFANTIL A CATALUNYA. OCTUBRE 2016^v

Pàgina 19

Formació dels professionals i dèficits en la dotació de personal del sistema de protecció a la infància

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies també ha anunciat, recentment, que s'ha previst un increment global de cinquanta professionals dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) per mitjà del contracte programa que signa amb tots els ajuntaments de Catalunya. Aquests equips tenen la consideració de serveis socials especialitzats i el seu encàrrec consisteix a valorar, actuar i atendre la situació d'infants en risc de desemparament o en situació de desemparament, i també fer el seguiment i el tractament de les seves famílies.

L'objectiu anunciat de la mesura és que la dotació d'aquests equips s'ajusti a les ràtios professionals que estableix el Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis Socials 2010-2011. Aquest increment de dotació de professionals del sistema de protecció a la infància és positiu, en tant que ha de contribuir a reduir el nombre de casos en què intervenen aquests professionals i, per tant, a millorar la seva intervenció.

És preocupant, però, que a hores d'ara encara no es compleixin les ràtios de professionals que estableix la Cartera de serveis socials per als EAIA, tenint en compte que data de l'any 2010 i que el seu encàrrec manté relació amb la intervenció i

proposta de mesures i amb el seguiment d'infants i adolescents en situació de maltractament o en risc de patir-lo.

La dotació insuficient de personal també s'observa en el cas dels professionals dels serveis socials d'atenció primària, tal com consta en l'Informe del sobre els drets dels infants 2015. En aquest informe s'assenyalava que la dotació de professionals per atendre les necessitats d'atenció social d'infants i adolescents no complien les ràtios de la Cartera de serveis socials, ja que no sempre es cobrien les baixes o reduccions de jornada del personal, i que no s'havia produït una adequació de les dotacions al nou encàrrec que l'aprovació de la Llei 14/2010, del 27 de maig, havia comportat per a les administracions locals per intervenir amb infants en situació de risc social, ni a les necessitats que s'havien derivat de forma creixent de la crisi econòmica i social.

Aquests professionals també formen part del sistema de protecció a la infància i tenen un encàrrec específic com a primer nivell d'intervenció amb la infància en risc social

En aquest sentit, la formació continuada dels professionals del sistema de protecció en indicadors d'abús sexual i maltractament pot resultar ineficaç si no va acompanyada d'una ràtio de casos per professional que permeti tant als serveis socials d'atenció primària com als EAIA fer un seguiment proper de la situació dels infants i de les seves famílies

2. RESOLUCIONS A LES QUEIXES QUE HEM ENVIAT AL SÍNDIC DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA ALS PERFILS PROFESSIONALS EN ELS SERVEIS DE PRIMERA ACOLLIDA I DE PROTECCIÓ D'EMERGÈNCIA (Q-10272/2020)^{xvii}

El Síndic ha rebut una queixa del Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya en què s'exposa que els serveis de primera acollida i atenció integral i els serveis de protecció d'emergència que gestiona una fundació no disposen dels perfils professionals adequats per respondre les necessitats de les persones usuàries d'aquests serveis.

Segons s'exposa, les funcions que desenvolupen aquests professionals corresponen a la d'educador o educadora social, però no tenen ni la titulació ni l'habilitació per exercir com a tals. Un cop estudiat a Fons aquest assumpte, el Síndic ha suggerit a l'Administració:

1. Que es planifiqui adequadament la provisió de places per atendre la primera acollida dels infants migrants no acompanyats dins el sistema de protecció amb les garanties d'atenció i protecció adequades i adaptades a les especials necessitats que presenten, i que es vetlli perquè no es produeixi una discriminació a l'hora d'atendre aquest perfil de joves i adolescents per raó d'origen.

2. Que es reguli de manera adequada la configuració d'aquests serveis perquè es pugui garantir la dotació de professionals necessària per a una provisió adequada del servei i atenció dels infants i adolescents que hi resideixen.
3. Que es garanteixi que els professionals que es destinen a aquests recursos tenen la formació requerida i no es produeixen situacions d'infraqualificació o intrusisme professional, atès que aquestes situacions poden suposar una menor especialització dels professionals i una disminució de la qualitat en l'atenció i el tracte als infants i adolescents.
4. Que es treballi de manera conjunta amb el Col·legi d'Educadors i Educadores Socials per poder detectar males pràctiques.
5. Que, en cas que es detectin aquestes males pràctiques per part d'entitats com la denunciada que presten serveis a l'Administració amb afectació als drets dels infants i adolescents dins del sistema de protecció i sota la tutela de l'Administració, es prenguin mesures.
6. Que s'especifiqui en el plec de condicions del conveni o contracte de gestió subscrit amb l'entitat a qui es fa l'encàrrec dels serveis, la necessitat de donar compliment a aquestes condicions.

QUEIXA RELATIVA AL CIRCUIT SEGUIT EN UN CENTRE D'ACOLLIDA DAVANT D'UNA EMERGÈNCIA DE SALUT D'UN NADÓ INGRESSAT, TUTELAT PER LA DGAIA (Q-07419/2021)^{xviii}

El Síndic ha rebut una queixa del Col·legi d'Educadors i Educadores, en la qual s'exposen uns fets que van succeir en un centre d'acollida gestionat per la Fundació Concepció Juvanteny, relacionats amb el circuit seguit al centre davant d'una emergència de salut d'un nadó ingressat tutelat per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). En concret, la queixa exposa que el desembre de 2020 una de les educadores de guàrdia del centre va haver de portar a l'hospital un dels nadons que hi estaven ingressats i que hi va arribar molt greu, amb fallada cardiorespiratòria. La situació descrita posa en evidència la necessitat que els centres de protecció disposin de protocols clars per a la gestió de situacions d'emergència sanitària que poden tenir conseqüències greus per als infants. Cal tenir en compte, a més, que des de l'any 2015 el Síndic insisteix que s'adoptin mesures per assolir la desinstitucionalització dels infants de menys de sis anys, i que els nadons no s'ingressin en centres de protecció. També recorda que els experts coincideixen a assenyalar que l'acolliment institucional no permet donar resposta a les necessitats dels infants més petits. Per tot això, d'una banda, el Síndic suggereix al Departament de Drets Socials que la DGAIA investigui la cronologia dels fets descrits i les decisions empreses pel centre, des de la perspectiva dels drets dels infants, tenint en especial consideració les necessitats dels nadons. I demana que en aquest procés de revisió, se citi i s'escolti la treballadora del centre que va traslladar el nadó a l'hospital, i que s'informi el Síndic sobre la seva situació laboral després d'haver denunciat els fets. D'altra banda, el

Síndic suggereix que es verifiqui si el centre d'acollida disposa dels protocols d'emergència necessaris per actuar davant de situacions de salut crítiques dels infants (especialment nadons) i, en cas negatiu, que s'aprovin, i que s'informi la institució de les actuacions que s'han dut a terme perquè el personal educador que treballa al centre, especialment en el torn de nit, els coneguin i els apliquin.

A.3. PARLAMENT DE CATALUNYA

1. RESOLUCIONS

Resolució 303/XII del Parlament de Catalunya, sobre les condicions laborals dels professionals dels centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (2019)^{xiii}

250-00480/12

Adopció

Comissió de la Infància, sessió 5, 12.03.2019, DSPC-C 201

Publicació: BOPC 288

La Comissió de la Infància, en la sessió tinguda el dia 12 de març de 2019, ha debatut el text de la Proposta de resolució sobre les condicions laborals dels professionals dels centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 250-00480/12), presentada pel Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, i les esmenes presentades pel Grup Parlamentari Republicà i el Grup Parlamentari de Junts per Catalunya (reg. 25114).

Finalment, d'acord amb l'article 168 del Reglament, ha adoptat la següent

RESOLUCIÓ

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a. Aplicar les mesures aprovades l'any 2016 pel Comitè de Salut Laboral per als centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, entre les quals:

1a. Aplicar durant l'any 2019 al personal educatiu de més de cinquanta-vuit anys la reducció d'hores d'atenció directa.

2a. Aplicar mesures per a garantir la seguretat en els llocs de treball en els centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

3a. Establir mesures d'atenció socioeducativa alternatives als joves refractaris a la convivència.

4a. Desenvolupar espais d'actuació transversal entre la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i les àrees amb competències en justícia juvenil i salut mental.

b. Fer efectives immediatament totes les substitucions dels professionals dels centres residencials d'acció educativa, els centres residencials d'educació intensiva i els centres d'acolliment dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència per a garantir la cobertura total de professionals en tots els torns.

c. Reforçar el desenvolupament del Protocol de prevenció i actuació davant les situacions de violència als centres de protecció a la infància i adolescència de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i a garantir-ne el compliment en totes les fases.

d. Complir la Resolució 618/XI del Parlament de Catalunya, sobre les condicions laborals dels professionals que treballen en els centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i sobre la resposta a l'increment de la conflictivitat en aquest àmbit.

Palau del Parlament, 12 de març de 2019

La secretària de la Comissió, Marta Ribas Frías; la presidenta de la Comissió, Najat Driouech Ben Moussa

Resolució 618/XI del Parlament de Catalunya, sobre les condicions laborals dels professionals que treballen en els centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i sobre la resposta a l'increment de la conflictivitat en aquest àmbit (2017)^{xiv}

250-00902/11

Adopció

Comissió d'Afers Socials i Famílies, sessió 19, 03.05.2017, DSPC-C 399

La Comissió d'Afers Socials i Famílies, en la sessió tinguda el dia 3 de maig de 2017, ha debatut el text de la Proposta de resolució sobre les agressions al personal dels centres residencials d'acció educativa dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i les condicions de treball d'aquests professionals (tram. 250-00902/11), presentada pel Grup Parlamentari Socialista, i les esmenes presentades pel Grup Parlamentari de Junts pel Sí (reg. 57811).

Publicació: BOPC 406

Finalment, d'acord amb l'article 165 del Reglament, ha adoptat la següent

RESOLUCIÓ

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

- a) Incloure una representació del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya i dels sindicats UGT, CCOO i CSIF en el grup de treball que, establert en el marc de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, elabora el protocol per a garantir les condicions laborals dels professionals que treballen en l'àmbit dels centres residencials d'acció educativa (CRAE).
- b) Reforçar els CRAE en què es detecti un increment de la conflictivitat, tant pel que fa al nombre de professionals com pel que fa a la millora de les condicions d'atenció, de les infraestructures i de les mesures de seguretat.
- c) Desenvolupar mesures alternatives per als joves que no tenen els CRAE com un recurs per a la millora de llurs condicions de vida.
- d) Aplicar els mecanismes que regula la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, en cas d'incompliment dels deures de convivència als centres.
- e) Estudiar, en el termini de sis mesos, la reducció de les hores d'atenció directa a infants i joves prestades per professionals de més de cinquanta-cinc anys, la contractació de nous professionals titulats per a cobrir aquestes hores i el desenvolupament d'una segona activitat per a aquest col·lectiu.
- f) Proveir d'una manera immediata totes les substitucions de professionals dels centres residencials d'acció educativa, dels centres residencials d'educació intensiva i dels centres d'acolliment, de manera que s'asseguri la cobertura total dels professionals en cada torn.
- g) Establir fórmules que permetin la mobilitat dels professionals entre els centres.

Palau del Parlament, 3 de maig de 2017

La secretària de la Comissió, M. Assumpció Laïlla i Jou; la presidenta de la Comissió, Magda Casamitjana i Aguilà

A.4. MESA UNITÀRIA EN DEFENSA DEL SECTOR SOCIAL I D'ATENCIÓ A LES PERSONES DE CATALUNYA

MANIFEST DE LA MESA UNITÀRIA EN DEFENSA DEL SECTOR SOCIAL I D'ATENCIÓ A LES PERSONES DE CATALUNYA (2019)^{xii}

ACELLEC, ACRA, ASADE, CEESC, TSCAT, COPEC, CCOO, La Confederació del Tercer Sector Social, La Unió, la Taula d'entitats del Tercer Sector Social, UGT i UPIMIR.

- Considerem que per garantir l'efectiva cobertura de drets socials és imprescindible que l'Administració asseguri la qualitat i la transparència en la gestió de serveis públics, desenvolupant estàndards de qualitat i implantant els corresponents mecanismes de seguiment, control i avaluació dels mateixos.
- Demanem a la Generalitat de Catalunya que segueixi vetllant pel compliment del Codi de Bones Pràctiques de contractació pública de serveis a les persones signat l'any 2015 amb tots els agents vinculats al sector i signants del present manifest.
- Proposem fer un salt qualitatiu endavant en la millora de les condicions laborals dels professionals del sector, un 75% dels quals són dones. Una correcta inversió del sistema de serveis socials i d'atenció a les persones ha de revertir necessàriament en la millora de les condicions de treball i en un reconeixement de les figures professionals vinculades al sector, assegurant la implementació tant de l'Acord Interprofessional de Catalunya com del Acuerdo para el Empleo y la Negociación Colectiva 2019 i possibilitant assolir en les meses de negociació col·lectiva l'objectiu compartit de no tenir cap salari per sota els 14.000 €. En aquesta línia, apostem per avançar cap a l'equiparació de condicions laborals de tots els professionals del sector, independentment de la forma de gestió, directa o externalitzada. Estem parlant de serveis públics i per tant, fem nostra la premissa d'igual feina, igual salari.

A.5. SINDICATS

INFORME DE LA UGT DE CATALUNYA SOBRE LA SITUACIÓ DEL SECTOR DELS SERVEIS SOCIALS (DESEMBRE 2020)^{xi}

Pàgina 4

Sector en creixement, que està generant molta ocupació

Entre el 2009 i el 2019 les persones afiliades a la seguretat social en aquest sector s'ha incrementat un 51,3%, percentatge molt superior a la mitjana de creixement de l'afiliació a Catalunya que, pel mateix període, ha estat per aquest del 12,5%.

Així mateix el percentatge d'afiliació al Règim General al sector dels serveis socials sobre el total de l'afiliació en aquest règim a Catalunya ha passat del 2,5% l'any 2009 al 3,3% l'any 2019.

Manca de personal i ràtios desfasades

Un dels problemes percebuts amb més recurrència pels treballadors i treballadores del sector és la manca de recursos dels serveis socials per satisfer la demanda. I a la pràctica, això porta a l'externalització de molts serveis públics a entitats privades, socials o mercantils.

L'externalització dels serveis socials tendeix a reduir el rol de l'administració pública al d'una planificadora, una gestora d'inversions i subcontractacions, i al desenvolupament de tasques de vigilància producte de les seves pràctiques de delegació i transferència cap a externs.

A més, les ràtios de professionals vigents són les que estaven previstes a la Cartera de Serveis Socials 2010-2011 i aquestes no han estat actualitzades d'acord a les necessitats de la població.

Pel que fa a les ràtios, és interessant assenyalar el que el Col·legi del Treball Social de Catalunya va dictaminar a l'informe que va elaborar per a la Diputació de Barcelona sobre la "Dictamen sobre els Serveis Socials Bàsics a la província de Barcelona.":

"Criteri d'establiment de les ràtios inadequat i incomplet

Aquestes ràtios s'estableixen tan sols a partir del criteri del nombre d'habitants de cada municipi o comarca, sense tenir en compte les característiques del territori i de la població atesa. (...) Tampoc no es consideren aspectes relacionats amb la dispersió o concentració de la població, que afecten la capacitat de resposta dels ens locals.

Ràtios com a estàndard de mínims

Les ràtios són un estàndard de mínims, tot i que en alguns ens locals es poden interpretar com un estàndard de màxims. En aquest sentit, malgrat que tenir la dotació que correspon segons les ràtios no permeti atendre adequadament totes les demandes, en alguns ens locals es desestimen les peticions d'ampliar els equips de professionals, amb l'argument que ja es compleixen les ràtios. Ràtios vigents que no es compleixen a tots els ens locals Malgrat que han passat més de nou anys des de l'establiment d'aquestes ràtios, no s'han arribat a assolir en tot el territori. (...)"

Pàgina 5

Amb un grau d'inestabilitat laboral important

Es desitjaria que aquest sector presentés més estabilitat laboral, com un element necessari per garantir la qualitat de les intervencions socials, especialment en

atencions de persones vulnerables en mig i llarg termini, i, també, per descarregar de l'estrès que pot suposar als professionals el fet de no tenir un lloc estable on desenvolupar la seva funció.

A l'Estadística econòmica dels centres i les entitats de serveis socials, realitzada per l'IDESCAT, situa el grau d'inestabilitat laboral com el nombre de persones amb contractes laborals que durant l'any estudiat han deixat de prestar els seus serveis en el centre sobre el total de personal que ha prestat serveis durant l'any. El major percentatge de grau d'inestabilitat dels assalariats el trobem en el personal que atén al col·lectiu de gent gran (15,2%) que a la vegada és el que més feminitzat és.

Col·lectiu d'atenció	% dones	Grau inestabilitat assalariats
Gent Gran	85,7%	15,2%
Discapacitat	77,7%	4,5%
Infància, adolescència i joventut	67,8%	9,3%
Malaltia mental	71,4%	3,2%
Altres col·lectius	65,5%	9,2%

Aquests resultats els podem posar en relació amb la rotació laboral. La rotació mesura el nombre de contractes que formalitzen aquelles persones que han estat contractades dues o més vegades al llarg de l'any. Segons aquesta mateixa estadística, gairebé el 41% de les persones contractades durant 2014 han signat 2 o més contractes de treball al llarg de l'any. Així, l'índex de rotació laboral va ser el de 2,40 contractes per persona, lleugerament per sobre del d'un any abans (2,34).

Riscos professionals detectats

La Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals en el seu article 14.1 dicta que els treballadors i treballadores tenen dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el lloc de treball. Una visió general sobre els riscos laborals que poden patir els treballadors i treballadores dels serveis socials, ens remet a:

- Condicions de seguretat (condicions materials que poden donar lloc a accidents de treball, danys a les persones i/o a les instal·lacions).
- Contaminants ambiental (lligat a elements, substàncies, energia u organismes que poden provocar un efecte nociu als treballadors/es).
- Organització del treball (es refereix a la càrrega física o mental que implica el desenvolupament laboral, entre d'altres).

- Riscos Psicosocials (l'estrès, el *burn-out*, l'assetjament laboral o *mobbing*, etc.).
- Riscos derivats de l'estat de salut de les persones usuàries.

Pàgina 9

Un sistema infrafinançat

Els i les professionals són la pedra angular sobre la que se sustenta el sistema dels serveis socials, i necessitem conformar un sistema on hi hagi més professionals, amb millors condicions laborals, amb més reconeixement professional i retributiu, amb més oportunitats de qualificació i desenvolupament professional, i amb més confiança i satisfacció amb el sistema. Així, la situació dels professionals d'aquest sector també assenjala quin és l'estat o la maduració del nostre sistema de serveis socials. Per ara, les dades no semblen indicar que estiguem en un punt òptim de desenvolupament d'aquest quart pilar de benestar.

L'Associació Estatal de Directores i Gerents en Serveis Socials elaboren anualment l'Índex de desenvolupament dels Serveis Socials (DEC), amb el que es vol mesurar i avaluar el desenvolupament de les estructures i pressupostos del sistema de serveis socials per CCAA. El resultat del darrer índex quan es va realitzar aquest diagnòstic, de l'any 2018, situa a Catalunya al lloc 5 de la classificació de les CCAA i destaca que:

- la despesa per habitant a Catalunya va ser de 369,56€ el 2018, per sota de la mitjana estatal que va ser de 381,25€
- el percentatge d'inversió de les AAPP catalanes en serveis socials respecte al PIB de Catalunya va ser del 1,236% pel 2018, també per sota de la mitjana estatal que va ser de 1,525%
- el percentatge que va representar la despesa en serveis socials de les AAPP de Catalunya sobre la despesa total va ser del 8,64%, per sota de nou a la mitjana del conjunt del l'Estat que va ser del 9,36%

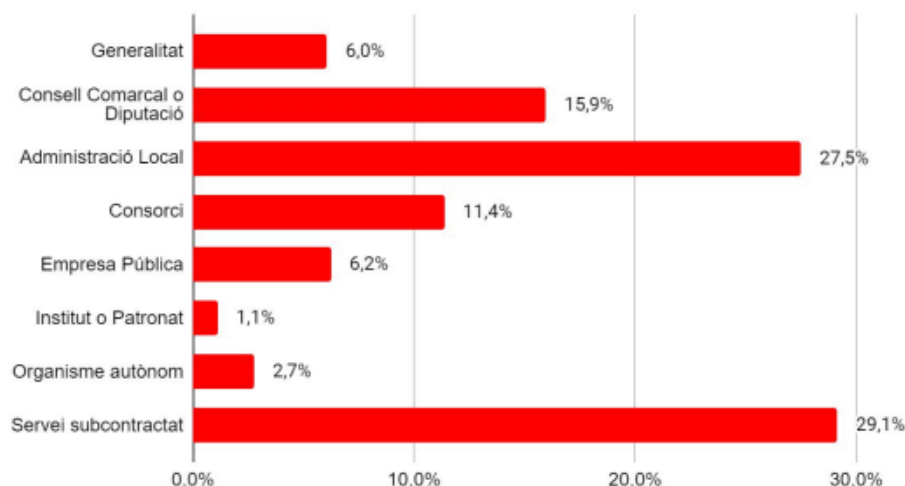
Pàgina 11

Molta heterogeneïtat dels prestadors dels serveis

Tot i que considerem que els serveis socials haurien d'estar garantits com a drets fonamentals de la ciutadania, i que constituïssin un veritable quart pilar del nostre estat de benestar, la veritat és que encara tenim camí a recórrer, començant pels professionals que hi treballen. Pràcticament el 70% de les persones que han contestat l'enquesta treballen per a una administració pública, concentrades sobretot en l'administració local. Així, el 54,8% de les persones enquestades presten serveis des de l'administració local (incloent els consells comarcals i els consorcis), els quals, a la vegada, subcontracten la seva prestació directa.

Per a qui treballen?

Informe sobre la situació dels Sector dels Serveis Socials - UGT de Catalunya

Amb els resultats de l'enquesta hem pogut comprovar que hi ha una gran heterogeneïtat dels prestadors dels serveis, agrupant la diversa administració pública i provocant múltiples criteris i respostes en la prestació dels serveis.

Així, comprovem que en la gestió del divers mapa de serveis i prestacions entren en joc diferents administracions públiques, i que aquests serveis i prestacions són assignades a les persones usuàries a partir d'una àmplia varietat de fórmules de gestió que, a la vegada, permeten la participació de més operadors (mercantils i tercer sector social).

Entre els "operadors" públics, l'administració local (ajuntaments, consells comarcals i consorcis) és on treballen el 54,8% de les persones enquestades. El 29,1% de les persones enquestades treballen en un servei subcontractat. I aquest fet el que fa és profunditzar la bretxa laboral entre uns treballadors que fan la mateixa feina però en condicions desiguals.

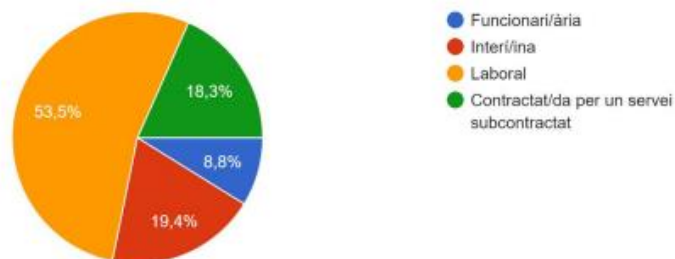
En definitiva, el sector dels serveis socials és un sector molt fragmentat i sense condicions laborals homogeneïtzades. L'heterogeneïtat de prestadors de serveis es tradueix en un ampli ventall de convenis col·lectius d'aplicació en el sector dels serveis socials, convenis amb grans diferències a nivell de condicions laborals i salarials. I són aquestes diferències les que han donat lloc a una realitat laboral fragmentada amb grans desigualtats econòmiques i de qualitat de l'ocupació entre les persones treballadores d'un mateix sistema

Manca d'estabilitat laboral

Quan mirem el tipus de relació laboral d'aquests professionals amb les administracions per les que treballen, comprovem que tan sols el 8,8% són funcionaris i, recordem, gairebé el 70% treballen per a alguna administració pública.

Tipus de contracte
546 respuestas

Xoca també molt comprovar que la meitat del personal laboral (concretament el 52%) i el 46% del personal interí té més de 10 anys d'experiència en el sector. S'hauria de valorar molt més l'experiència i els coneixements d'uns professionals que necessiten més garanties per poder desenvolupar la seva feina coneixent la seva continuïtat i de que són la peça fonamental pel bon funcionament dels serveis social

Pàgina 14

Amb funcions i responsabilitats complexes que no es valoren

El 81,4% coneix les funcions i responsabilitats del seu lloc de treball, però, un percentatge considerable, el 18,6%, no coneix del tot les funcions i responsabilitats del seu lloc de treball. Tot i això, el 51,9% no té fitxa descriptiva de funcions i responsabilitats.

Aquest fet es deu principalment a la gran diversitat de funcions i responsabilitats que no acaben de definir-se bé en els diferents perfils professionals que hi participen en la intervenció social, però també al fet que s'espera dels serveis socials que solucionin totes les qüestions que no s'han pogut resoldre en altres sistemes. Amb aquest desconeixement i manca de limitació de les funcions de les persones que treballen en aquest sector, finalment molts acaben per desenvolupar també altres funcions i/o responsabilitats: així ho indiquen el 58,3% de les persones que han contestat l'enquesta.

Insatisfacció amb el salari que reben

El 92,3% de les persones enquestades, no estan d'acord amb el salari que reben, i el 98,7% considera que s'hauria d'establir un sou mínim de referència per categoria professional

Jornades laborals que s'allarguen

La majoria de les persones enquestades, el 54,2%, treballen en jornada intensiva matí. El 22,5% ho fa en jornada partida i un 10,6% té una jornada especial degut a algun tipus de reducció, com per exemple per cura de menors. Finalment, un 6,4% ho fa en intensiva tarda i un 6% treballa en torns.

Aproximadament la meitat de les persones enquestades responen que sempre treballen amb el mateix horari, i un 41,8% habitualment. A l'altre costat trobem que a prop d'un 10% diuen que mai o gairebé mai treballen el mateix horari. Però, si contrastem les hores que han de treballar segons el seu contracte amb les hores que treballen habitualment, comprovem que un 55% treballa més hores de les contractades. És també rellevant que el 14,5% del total de persones enquestades treballen habitualment més d'un 10% de la seva jornada

Excepte el 19% del total de les persones enquestades, la majoria han hagut d'allargar alguna vegada la seva jornada laboral en el darrer any per urgències. El 44% afirma que ho ha hagut de fer entre 1 i 9 vegades, el 12% entre 10 i 15 vegades, i un 25% més de 15 vegades. La majoria són professionals que realitzen una atenció directa a les persones i, aquest desfasament d'hores reflecteix que les ràtios no estan adequades i que els professionals suporten una càrrega laboral, i emocional, excessiva.

Aquestes hores que es realitzen de més només són autoritzades en un 51,5%. Majoritàriament les hores de més es compensen amb temps (46,4%) o amb flexibilitat horària (23,5%). Però el 16,8% contesta que no les compensen. En definitiva, no està regulat el que són urgències i la seva compensació de forma unificada, i moltes vegades no es compensen.

Com acabem de dir, les persones que treballen en el sector dels Serveis Socials, són professionals amb molta càrrega d'atenció directa. Segons les dades de la nostra

Pàgina 18

Necessiten més vigilància de la salut

Sobre aquest apartat primer s'ha de comentar que les persones enquestades demostren un elevat desconeixement sobre els temes relacionats amb la salut laboral i prevenció de riscos laborals. Aquest desconeixement ens fa pensar que des de l'empresa no s'estan realitzant adequadament les tasques associades a protegir la salut laboral de les seves persones treballadores. A continuació, destaquem les dades més rellevants sobre els aspectes que hem preguntat en relació a la salut laboral, i que ens fa pensar que es necessiten mesures específiques adequades al col·lectiu:

- El 28% de les persones enquestades expressen que no li han realitzat una avaluació de riscos.
- El 31,9% per afirmar que al seu centre de treball no tenen un Pla de prevenció.
- Només la meitat coneix al delegat/da de prevenció.

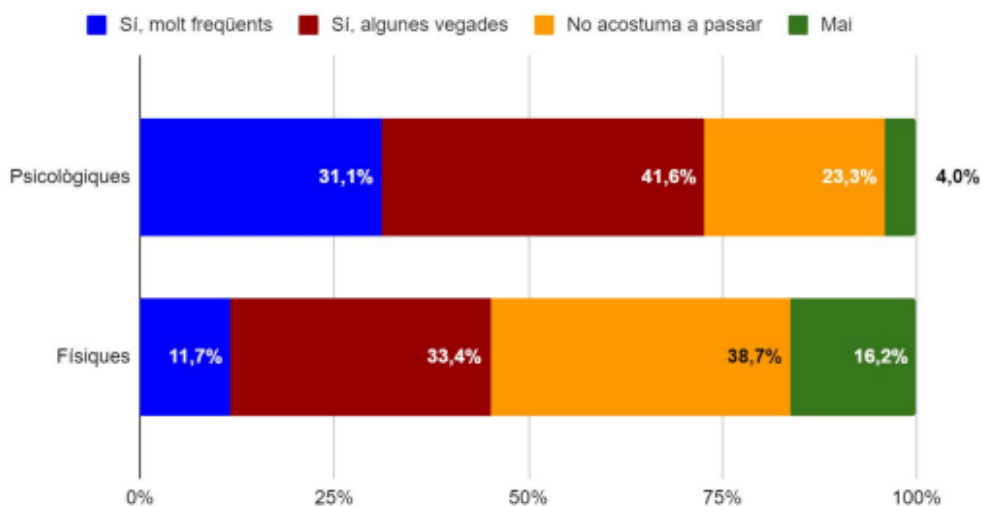
Pàgina 20

Tenen un risc elevat de patir amenaces i agressions

Les persones enquestades expressen que als centres de treball es produeixen un elevat nombre d'amenaces psicològiques i físiques per part de les persones usuàries:

- 3 de cada 4 persones han dit que les amenaces psicològiques són freqüents o molt freqüents
- gairebé 2 de cada 4 també diuen que les amenaces físiques són freqüents o molt freqüents.

Agressions psicològiques i físiques al centre de treball

Així, és evident que els professionals que treballen en aquest sector tenen un risc elevat de patir amenaces i agressions, però només el 23,9% diu que l'empresa deriva a les persones víctimes d'agressions físiques i/o psicològiques a la mútua. També són poques les persones, el 10,6%, que diuen que l'empresa comunica les agressions mitjançant un part (amb baixa o sense). Tot i així, tornem a veure, que les persones enquestades tenen molt desconeixement sobre aquests temes. L'elevada exposició a les agressions físiques (2 de cada 4) i psicològiques (3 de cada 4 professionals), ens dirigeix a una imperativa necessitat de crear protocols de prevenció i de gestió dels conflictes derivats.

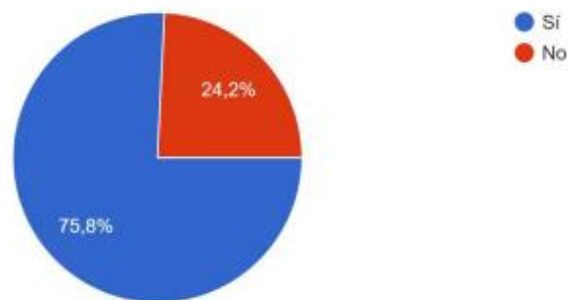

Gran exposició als riscos psicosocials i l'estrès

Tres de cada quatre persones enquestades manifesten que han sentit la necessitat d'anar al metge degut a l'estrès, ansietat o esgotament emocional.

Alguna vegada has sentit la necessitat d'anar al metge degut a l'estrès, ansietat o esgotament emocional?

545 respuestas

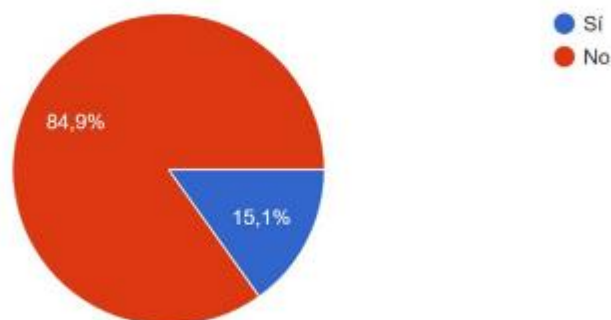

Però, només el 15,1% afirma que l'han fet una valoració de riscos psicosocials al seu lloc de treball, un nombre molt més baix que les que van dir que sí les havien fet una avaluació de riscos laborals (54%). A més:

- només el 51% de les persones que li van fer una valoració de riscos psicosocials van rebre el retorn dels resultats
- i només al 25,6% se'ls va aplicar mesures correctores.

T'han fet una valoració de riscos psicosocials del teu lloc de treball actual?

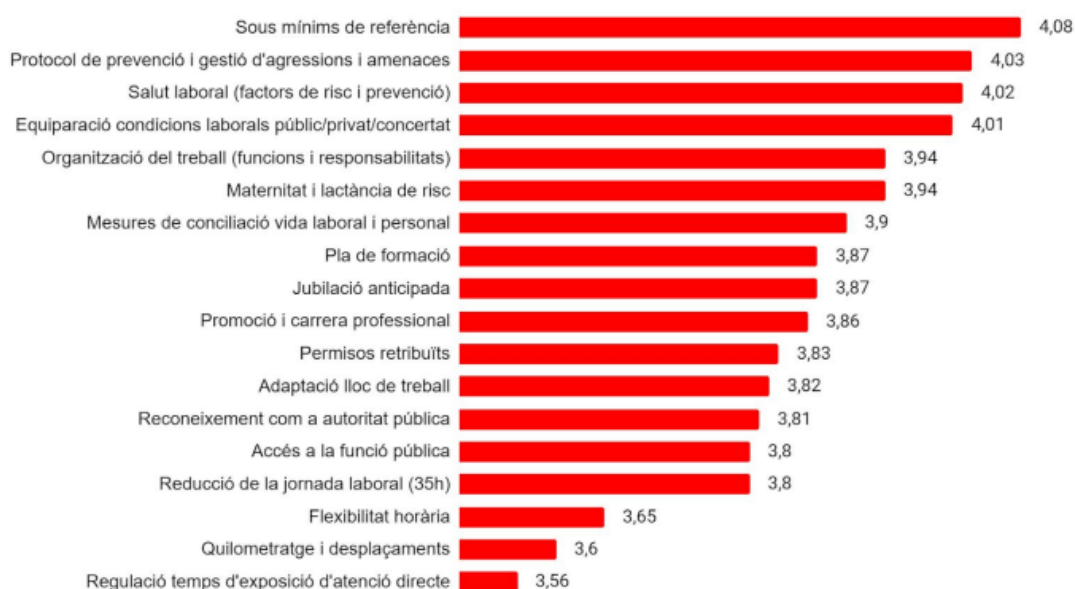
542 respuestas

Sous mínims de referència i un Protocol de prevenció i gestió d'agressions i amenaces, les principals demandes del sector

Finalment, vam demanar a les persones que vam omplir l'enquesta que valoressin unes possibles demandes i necessitats que podria tenir el col·lectiu professional de l'àmbit de serveis socials. La puntuació mínima era un 1 i la màxima un 5. Per sobre del 4 trobem que les demandes del sector es dirigeixen a l'homogeneïtzació de les condicions laborals, principalment establint sous mínims de referència, i a la prevenció de riscos laborals

Principals demandes del sector

A.6. IDESCAT

ENQUESTA ECONÒMICA DE SERVEIS SOCIALS (2019)^{xvi}

Centres de serveis socials

Personal dels centres de serveis socials. Segons tipus de centre i règim contractual Catalunya. 2019													
	Personal assalariat		Personal autònom		Personal d'empreses externes		Personal titular i propietari		Personal no remunerat		Total		
	Persones	Hores	Persones	Hores	Persones	Hores	Persones	Hores	Persones	Hores	Persones	Personal equivalent (1)	Hores
Residència	26.554	28.002.370	502	356.008	1.363	1.509.781	113	127.733	1.440	595.698	29.973	18.095	30.591.589
Residència i centre de dia	46.744	56.036.479	1.141	874.744	2.154	2.544.974	217	199.413	1.427	236.273	51.684	35.426	59.891.883
Llar residència	7.597	6.827.689	79	36.642	225	110.636	0	0	172	61.813	8.073	4.162	7.036.781
Centre de dia	7.426	7.565.600	192	95.910	204	134.774	33	51.213	354	144.049	8.209	4.727	7.991.546
Habitatge tutelat	84	52.055	2	586	24	24.133	0	0	12	909	122	46	77.682
Altres	3.351	3.018.936	104	54.926	447	345.965	64	3.571	2.237	179.995	6.203	2.131	3.603.393
Total	91.755	101.503.128	2.022	1.418.816	4.417	4.670.263	427	381.930	5.642	1.218.737	104.263	64.588	109.192.874
Font: Idescat i Departament de Drets Socials.													
(1) Estimació del nombre de persones a dedicació plena.													

Nombre de persones assalariades i autònomes que durant l'any han deixat d'estar contractades. Segons grup funcional Catalunya. 2019						
	Personal assalariat			Personal autònom		
	Personal del conjunt de l'any	Persones que han deixat la feina	Grau d'inestabilitat (%)	Personal del conjunt de l'any	Persones que han deixat la feina	Grau d'inestabilitat (%)
Personal de direcció i administració	6.319	447	7,1	341	8	2,3
Personal auxiliar	49.952	10.294	20,6	62	4	6,5
Personal tècnic assistencial	24.860	3.582	14,4	1.225	90	7,4
Personal de serveis generals i manteniment	11.989	1.646	13,7	112	4	3,1
Altres personal	2.032	571	28,1	462	4	0,8
Total (1)	91.755	16.540	18,0	2.022	109	5,4
Font: Idescat i Departament de Drets Socials.						
(1) Una mateixa persona pot desenvolupar més d'una funció, i per tant la suma de persones pot no coincidir amb el total.						

Personal dels centres de serveis socials. Segons naturalesa jurídica i règim contractual Catalunya. 2019													
	Personal assalariat		Personal autònom		Personal d'empreses externes		Personal titular i propietari		Personal no remunerat		Total		
	Persones	Hores	Persones	Hores	Persones	Hores	Persones	Hores	Persones	Hores	Persones	Personal equivalent (1)	Hores
Entitat pública	20.128	21.484.422	270	93.500	1.703	1.828.820	0	0	352	30.963	22.454	13.864	23.437.705
Entitat social	39.094	41.566.982	602	306.944	1.569	1.547.011	180	49.056	5.128	1.156.382	46.574	26.397	44.626.375
Entitat mercantil	32.533	38.451.724	1.149	1.018.371	1.144	1.294.433	248	332.874	162	31.391	35.235	24.328	41.128.793
Total	91.755	101.503.128	2.022	1.418.816	4.417	4.670.263	427	381.930	5.642	1.218.737	104.263	64.588	109.192.874
Font: Idescat i Departament de Drets Socials.													
(1) Estimació del nombre de persones a dedicació plena.													

Nombre de persones assalariades i autònomes que durant l'any han deixat d'estar contractades. Segons grup funcional Catalunya, 2019						
	Personal assalariat			Personal autònom		
	Personal del conjunt de l'any	Persones que han deixat la feina	Grau d'inestabilitat (%)	Personal del conjunt de l'any	Persones que han deixat la feina	Grau d'inestabilitat (%)
Personal de direcció i administració	6.319	447	7,1	341	8	2,3
Personal auxiliar	49.952	10.294	20,6	62	4	6,5
Personal tècnic assistencial	24.860	3.582	14,4	1.225	90	7,4
Personal de serveis generals i manteniment	11.989	1.646	13,7	112	4	3,1
Altres personal	2.032	571	28,1	462	4	0,8
Total (1)	91.755	16.540	18,0	2.022	109	5,4
Font: Idescat i Departament de Drets Socials.						
(1) Una mateixa persona pot desenvolupar més d'una funció, i per tant la suma de persones pot no coincidir amb el total.						

Serveis complementaris de les entitats de serveis socials sense ànim de lucre

Personal ocupat i voluntari dels serveis complementaris. Segons el principal col·lectiu atès per l'entitat Catalunya, 2019											
	Personal assalariat		Personal autònom		Personal empreses externes		Personal voluntari		Total		
	persones	hores	persones	hores	persones	hores	persones	hores	persones	persones equivalents (1)	hores
Gent Gran	2.128	3.185.548	15	28.264	46	4.593	12.127	1.329.923	14.316	2.690	4.548.329
Persones dependents	4.540	4.587.920	145	32.050	234	116.447	6.126	166.494	11.045	2.900	4.902.911
Persones amb discapacitat	2.637	2.480.715	80	46.241	176	75.004	3.120	264.604	6.014	1.696	2.866.563
Infància, adolescència i joventut	951	715.758	89	13.812	41	5.898	976	79.185	2.057	482	814.652
Persones en risc exclusió social i/o amb drogodependència	1.173	1.336.593	52	16.520	89	11.415	6.356	606.453	7.670	1.166	1.970.982
Diversos col·lectius	5.025	5.035.605	278	57.794	541	300.528	32.512	3.107.543	38.356	5.029	8.501.469
Total	16.455	17.342.139	658	194.682	1.128	513.885	61.217	5.554.202	79.459	13.962	23.604.907
Font: Idescat i Departament de Drets Socials.											
(1) Estimació del nombre de persones a dedicació plena.											

↓ Taules disponibles [+]

Dones i edat mitjana del personal dels serveis complementaris. Segons el principal col·lectiu atès per l'entitat Catalunya, 2019					
	Persones	Personal equivalent (1)	Hores	Dones	Edat mitjana
Gent Gran	14.316	2.690	4.548.329	10.763	64
Persones dependents	11.045	2.900	4.902.911	4.677	42
Persones amb discapacitat	6.014	1.696	2.866.563	4.104	40
Infància, adolescència i joventut	2.057	482	814.652	1.381	39
Persones en risc exclusió social i/o amb drogodependència	7.670	1.166	1.970.982	4.731	48
Diversos col·lectius	38.356	5.029	8.501.469	27.870	47
Total	79.459	13.962	23.604.907	53.526	47
Font: Idescat i Departament de Drets Socials.					
(1) Estimació del nombre de persones a dedicació plena.					

A.7. EDUCABASE

EGRESADOS POR TIPO Y MODALIDAD DE LA UNIVERSIDAD, SEXO, GRUPO DE EDAD Y CAMPO DE ESTUDIO^{xv}

Estudiantes egresados en Grado y Ciclo	
Resultados por comunidad autónoma	
Egresados por tipo y modalidad de la universidad, sexo, grupo de edad y campo de estudio	
Unidades: Número de estudiantes	
Tabla	Gráfico
Mapa	
011901 - Educación social	
2020-2021	
Cataluña	
Total	
Total	
Ambos sexos	
Total	787 ⁸

Referències

- i *Informe sobre l'Estat de l'Educació Social 2020* [en línia]. Barcelona: CEESC, 2021 [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.ceesc.cat/documents-publicacions/informes-professionals/1283-informe-es-2020>
- ii *Informe sobre la situació professional i laboral als diferents centres i recursos del sistema de protecció a la infància i l'adolescència de Catalunya 2019* [en línia]. Barcelona: CEESC, 2019 [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.ceesc.cat/documents-publicacions/informes-professionals/1021-informe-infancia-2019-2>
- iii *Des de l'educació social, diem prou!* [en línia]. Barcelona: CEESC, 2021. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.ceesc.cat/2014-11-03-13-05-23/noticias-blog/1280-educacio-social-diu-prou>
- iv *La situació dels infants migrants sense referents familiars a Catalunya. Setembre 2018*. Barcelona: Síndic de Greuges, 2018. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: https://www.sindic.cat/site/unitFiles/5630/Informe_menorsensereferents_2018.pdf
- v *Informe sobre l'abús sexual infantil a Catalunya. Octubre 2016* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya, 2016. 66 p. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: https://www.sindic.cat/site/unitFiles/4210/Informe%20abus%20sexual%20infantil_cat_okdef.pdf
- vi *Informe sobre els drets de l'infant. Novembre 2017* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya, 2017. 150 p. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: https://www.sindic.cat/site/unitFiles/4893/Informe%20sobre%20els%20drets%20infant_2017.pdf
- vii *El Síndic recomana a la DGAIA que revisi la situació laboral i els riscos psicosocials dels educadors en centres* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya, 2017. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.sindic.cat/site/unitFiles/4411/Ndp%20educadors.pdf>
- viii *El dret a la salut mental infantil i juvenil: garanties en l'accés i l'atenció als centres residencials resum executiu. Novembre 2019* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges, 2019. 32 p. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: https://www.sindic.cat/site/unitFiles/6677/Resum%20executiu%20Informe%20drets_salutmental_catala_def.pdf

^{ix} *Informe sobre els drets de l'infant. Desembre 2022* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges, 2022. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: https://www.sindic.cat/site/unitFiles/9109/Informe%20anual%20infancia_2022_definitiu.pdf

^x *El dret a la salut mental infantil i juvenil: garanties en l'accés i l'atenció als centres residencials. Resum executiu. Novembre 2019. Recomanacions* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges, 2019. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: http://www.sindic.cat/site/unitFiles/6677/Resum%20executiu%20Informe%20drets%20mental_catala_def.pdf

^{xi} *Informe de la UGT de Catalunya sobre la situació del sector dels serveis socials* [en línia]. Barcelona: UGT, 2020. 28 p. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: http://ugt-cat.net/subdominis/premsa/resultats_enquesta_sector_serveis_socials.pdf

^{xii} *Manifest de la mesa unitària en defensa del sector social i d'atenció a les persones de Catalunya* [en línia]. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: http://ugt-cat.net/subdominis/premsa/2019_manifest-mesa-unitaria-signat.pdf
<https://www.ceesc.cat/2014-11-03-13-05-23/noticias-blog/929-reclamem-resposta-govern>

^{xiii} Parlament de Catalunya. Resolució 303/XII del Parlament de Catalunya, sobre les condicions laborals dels professionals dels centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència [en línia]. A: *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, 2019, núm. 288. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.parlament.cat/getdocie/12003784>

^{xiv} Parlament de Catalunya. Resolució 618/XI del Parlament de Catalunya, sobre les condicions laborals dels professionals que treballen en els centres dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i sobre la resposta a l'increment de la conflictivitat en aquest àmbit [en línia]. A: *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, 2017, núm. 406. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.parlament.cat/getdocie/11007041>

^{xv} Egresados por tipo y modalidad de la universidad, sexo, grupo de edad y campo de estudio. Dins: *EDUCABASE* [Base de dades]. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: [http://estadisticas.mecd.gob.es/EducaJaxiPx/Tabla.htm?path=/Universitaria/Alumnado/EEU_2022/GradoCiclo/Egresados//I0/&file=2_5_Egr_GradCiclo_Sex_Edad\(2\)_Campo_CA.px&type=pcaxis&L=0](http://estadisticas.mecd.gob.es/EducaJaxiPx/Tabla.htm?path=/Universitaria/Alumnado/EEU_2022/GradoCiclo/Egresados//I0/&file=2_5_Egr_GradCiclo_Sex_Edad(2)_Campo_CA.px&type=pcaxis&L=0)

^{xvi} Enquesta econòmica de serveis socials. Dins: *IDESCAT* [Base de dades]. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.idescat.cat/pub/?id=eecess>

^{xvii} Síndic de Greuges. *Queixa relativa als perfils professionals en els serveis de primera acollida i de protecció d'emergència (Q-10272/2020)* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greus, 2020. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: https://seu.sindic.cat/Resolucions/ISAPI/Resol_ISAPI_FitxaResol/x64/Debug/Resol_ISAPI_FitxaResol.dll?CodiQueixa=1027220&TipusIntervencio=1

^{xviii} Síndic de Greuges. *Queixa relativa al circuit seguit en un centre d'acollida davant d'una emergència de salut d'un nadó ingressat, tutelat per la DGAIA (Q-07419/2021)* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greus, 2021. [Consulta: 25 de gener de 2023]. Disponible a: https://seu.sindic.cat/Resolucions/ISAPI/Resol_ISAPI_FitxaResol/x64/Debug/Resol_ISAPI_FitxaResol.dll?CodiQueixa=0741921&TipusIntervencio=1

La realitat dels professionals de l'educació social.

Dades específiques

FEBRER 2023

Barcelona	Girona	Lleida	Camp de Tarragona	Terres de l'Ebre
Aragó, 141-143, 4a	Ibèria, 4	Rambla Ferran, 32	Pau Claris, 2	Ramon Berenguer IV, 11
08015 Barcelona	17005 Girona	25007 Lleida	43005 Tarragona	43500 Tortosa
934 521 008	972 249 276	973 289 434	977 104 081	977 770 177
<u>ceesc@ceesc.cat</u>	<u>girona@ceesc.cat</u>	<u>lleida@ceesc.cat</u>	<u>tarragona@ceesc.cat</u>	<u>terresdelebre@ceesc.cat</u>

la imatge utilitzada en aquest document és de rawpixel a Freepik

www.ceesc.cat

